

Kinh Phật Nói Chẵn Trâu Viết bởi: Thích nữ Tịnh Quang

Nghe như vậy, một thời đức Phật ở nước Xá Vệ, và bốn Kṣatriya Cấp Cô Độc, bảy vị đức Phật trước các Tỳ Kheo, có mười một pháp chẵn trâu như không biết cách thức chẵn trâu và không biết nuôi trâu. Mười một pháp đó là như thế nào? Một là chẵn trâu mà không biết số; hai là không biết tính; ba là không biết chà tằm; bốn là không biết phòng bệnh; năm là không biết xông khói; sáu là không biết chôn đống đi; bảy là không biết quý mần trâu; tám là không biết đống nào đống vượt qua sông; chín là không biết tìm cỏ nước tốt cho trâu; mười là trâu không đi ăn thức ăn, mười một là không biết phân biệt trâu nuôi xữ đống đống hay là không. Mười một vị như thế, chẵn trâu mà không biết cách đống trâu đó, rồi cuộc trâu không mạnh khỏe, giảm sút dần dần. Tỳ Kheo cũng vậy, không biết mười một vị chẵn trâu đó, rồi đời không thành sa môn; trong pháp này họ không vun bồi căn bản luật nghi, không có cảnh lá (giới giới) che chắn. Nếu chúng hành mười một vị làm sa môn, mang chung rồi vào ba đống ác. Thế nào là mười một vị không biết của Tỳ Kheo? Tỳ Kheo không biết số, không biết tính, nên gọt rễ mà không biết gọt rễ, nên phòng bệnh mà không biết phòng bệnh, nên xông khói mà không biết xông khói, không biết chôn đống đi, không biết quý mần trâu, không biết đống nào đống vượt qua sông, không biết thức ăn, không biết thức ăn tốt, không biết kính các bậc trưởng lão.

Tỳ Kheo, thế nào là không biết số? Tỳ Kheo không biết bốn đời, không biết bốn đời đã tạo ra số, Tỳ Kheo không biết như thế.

Tỳ Kheo, thế nào là không biết tính? Tỳ Kheo không biết tính nhân duyên của si (thị), không rõ tính nhân duyên của hiết (sáng). Thế nào gọi là không biết tính nhân duyên của si? Tỳ Kheo không biết vị c thị, không biết vị c sáng, không biết vị c thị sáng. Thế nào gọi là không biết hiết tính? Không biết vị c thị, không biết vị c sáng, không biết vị c sáng thị. Tỳ Kheo, như thế gọi là không biết tính.

Tỳ Kheo, thế nào là nên gọt rễ mà không biết gọt rễ? Tỳ Kheo, khi đức tâm khởi lên liên say đắm, không buông không bỏ không đo lường; khởi ngũ si tham sân và các ác tâm, ôm mãi không buông bỏ. Như thế Tỳ Kheo, nên gọt rễ mà không gọt rễ vậy.

Tỳ Kheo, thế nào là nên phòng bệnh mà không phòng bệnh? Tỳ Kheo khi thấy số khởi tính tham luyến, nghe thanh suy nghĩ hình thức mà chúng biết đó là bất thiện. Không hành trì mắt, tai, mũi, lưỡi, thân và tâm; mãi đắm mê ngũ dục nên không thể phòng hộ. Như thế Tỳ Kheo, nên phòng hộ mà không phòng hộ.

Tỳ Kheo, thế nào là nên xông khói mà không xông khói? Tỳ Kheo chỉ học hiểu chưa thông mà nói cho người khác. Tỳ Kheo, như thế gọi là nên xông khói mà không biết xông khói.

Tỳ Kheo, thế nào là không biết chọn đường đi? Tỳ Kheo không đi vào con đường đúng mà đi vào con đường sai. Thế nào là con đường sai? Tỳ Kheo đi vào chỗ dâm nộ hoặc chỗ tội phạm rồi u chề bần luận chuyển phiếm. Tỳ Kheo như vậy là không biết hành đạo.

Tỳ Kheo, thế nào là không biết quý mệnh? Khi Tỳ Kheo khác gì người thuyết pháp mù, không đắm ham mệnh nghe. Tỳ Kheo như vậy là không biết quý mệnh.

Tỳ Kheo, thế nào là không biết vượt qua sông? Tỳ Kheo không biết Tỳ Đà. Tỳ Đà là gì? Tỳ Kheo không biết chân lý và pháp, chân lý và nguyên nhân pháp, chân lý và diệt pháp và chân lý và con đường diệt pháp. Tỳ Kheo, như thế gọi là không biết vượt qua sông.

Tỳ Kheo, thế nào là không biết thức ăn? Tỳ Kheo không biết bốn ý thức. Bốn ý thức là như thế nào? Tỳ Kheo không biết pháp nội quán thân, ngoại quán thân, nội ngoại quán thân; không biết nội quán thọ, ngoại quán thọ, nội ngoại quán thọ; không biết nội quán ý, ngoại quán ý, nội ngoại quán ý; không biết nội quán pháp, ngoại quán pháp, nội ngoại quán pháp. Tỳ Kheo như thế gọi là không biết thức ăn.

Tỳ Kheo, thế nào là thức ăn bất tịnh? Nếu khi vua chúa, trưởng giả, thiên tử nam nữ mọi thế thức, sắp đặt các thức ăn, hết lòng cúng dường; Tỳ Kheo không biết giới hạn, ăn xong còn dư thì đem vứt. Tỳ Kheo như thế là người không biết thức ăn.

Tỳ Kheo, thế nào là không biết kính trọng người già? Thế nào là Tỳ Kheo không biết cung kính cúng dường? Giới sĩ có vị Tỳ Kheo trưởng giả, tu sĩ có vị tu sĩ, đạo đức học vấn cao rộng; như thế Tỳ Kheo trưởng giả không chí tâm lễ kính. Khi thấy vị này không đứng dậy, không rời chỗ ngồi, khinh mạn chế nhạo, chế nhạo dung tâm bất tịnh. Tỳ Kheo như thế là không biết kính trọng người già.

Bồ tát Tỳ Kheo nào không biết thực hành mười một pháp này tuy ở trong pháp ta nhưng không phải sa môn, không trởng căn bản luật nghi, không có cảnh lá (giới đi u) che phủ thọ y thì họ họ không khác gì hàng bạch y, dù có làm sa môn thì cũng đi vào ba đường ác. Tỳ Kheo như vậy biết chăn trâu và thực hành mười một việc phòng hộ, khi con trâu kia sẽ được mẫn khỏe. Mười một việc này là những gì? Người chăn trâu biết sợ, biết tỉnh, biết chà tằm, phòng bệnh, xông khói, chôn đường vớt sông, quý mần trâu, tìm cỏ non, biết đi ít nhieu (thực ăn) chong mần, biết phân biết trâu tốt hay xấu, và nuôi thọ y xứ đường được nó. Như thế người chăn trâu đó mới có thể thêm phần lợi ích đường hộ trâu kia. Nhân đây đức Phật nói kệ:

Chăn trâu mà tỉnh ng
Chăn trâu có phòng hộ
Sáu năm, sáu con trâu
Thành sáu mười năm đúng
Chăn trâu mà thông minh
Biết phân biết các thọ
Pháp chăn trâu như thế
Chư Phật trọng thọ khen.

Tỳ Kheo nên hành mười một pháp như thế thì có thể ở trong pháp này trởng các căn bản luật nghi, nhánh lá sum sê bao trùm đời đời không bị họ họ. Mười một pháp đó là gì? Tỳ Kheo biết sợ, biết tỉnh, biết giữ rảnh, biết phòng bệnh, biết xông khói, biết đường đi, biết quý mần, biết qua sông, biết thực xứ, biết vớt a đường, biết kính trọng người lão học rồi ng sâu sắc rồi cung kính cúng dường.

Tỳ Kheo, thọ nào là biết sợ? Tỳ Kheo biết sợ đời đời ra sợ; như thế là Tỳ Kheo biết sợ.

Tỳ Kheo, thọ nào là biết tỉnh? Tỳ Kheo phân biệt được si và hiết. Thọ nào gọi là si? Chong phải đi u suy nghĩ mà suy nghĩ, chong phải việc làm mà làm, chong phải đi u nói mà nói; như thế gọi là si. Thọ nào gọi là hiết? Suy nghĩ đi u đáng suy nghĩ, làm đi u đáng làm, nói như ng đi u nên nói; như thế gọi là hiết. Có thể phân biệt được si và hiết (tối và sáng) thì gọi là biết tỉnh.

Tỳ Kheo, thọ nào là nên giữ rảnh mà biết giữ rảnh? Tỳ Kheo khi khi dục tâm thì liền kềm chế tránh xa nó như vớt bỏ đi u ác; như vậy Tỳ Kheo, giữ sạch khỏi tâm sân, hận, xan, tham và các ác khác thì hay kềm chế xa lìa như vớt bỏ đi u ác; như thế Tỳ Kheo nên giữ rảnh mà biết giữ rảnh.

Tỳ Kheo, thế nào là nên phòng bệnh mà phòng bệnh? Tỳ Kheo muốn thấy sự không phân biệt tốt xấu, gì con mắt không đem sự bên ngoài, lừa dối các ác, phòng hộ để vì nhân căn: tại nghe tiếng, mũi ngửi mùi, mắt nhìn màu sắc, thân tham để trốn lẩn, ý nghĩ u vọng niệm; ngăn ngừa không cho vọng niệm, hạn chế các căn nghiệp không đem nhiễm ngoại trần như bỏ các điếu ác; Tỳ Kheo như thế gọi là biết phòng bệnh.

Tỳ Kheo, thế nào là luôn luôn xông khói? Tỳ Kheo như những gì đã học, đã nghe và đã hiểu, nhân đây mà nói ra; như thế là Tỳ Kheo biết xông khói.

Tỳ Kheo, thế nào là biết hành đạo? Tỳ Kheo thực hành thông suốt Bát chánh đạo; biết rằng không thể đến chốn dâm dăng rượu chè bàn luận chuyện phiếm, trốn để không bước vào chỗ đó; Tỳ Kheo như thế là biết hành đạo.

Tỳ Kheo, thế nào là biết quý mình? Tỳ Kheo khi thấy người khác nói pháp, chí tâm nghe nhận, cảm kích tha thiết; Tỳ Kheo như thế là biết quý mình.

Tỳ Kheo, thế nào là biết vượt qua sông? Tỳ Kheo biết rõ Tội đọa. Tội đọa là những gì? Chân lý vô thường, chân lý vô nguyên nhân quả, chân lý vô diệt khổ và chân lý vô con đường diệt khổ. Tỳ Kheo như thế là biết vượt qua sông.

Tỳ Kheo, thế nào gọi là biết thực xả? Tỳ Kheo biết bốn ý chướng. Thế nào là bốn ý chướng? Tỳ Kheo quán niệm thân, quán ngoại thân, quán niệm ngoại thân; quán niệm thọ, quán ngoại thọ, quán niệm ngoại thọ; quán niệm ý, quán ngoại ý, quán niệm ngoại ý; quán niệm pháp, quán ngoại pháp, quán niệm ngoại pháp. Tỳ Kheo như thế là biết thực xả.

Tỳ Kheo, thế nào là biết thực bố thí? Tỳ Kheo, nếu được vật gì, thì nên tin nam nữ vì lòng kính tín thọ nhận các Tỳ Kheo cúng dường nên thực đem vật, hết lòng kính trọng thọ nhận; Tỳ Kheo biết từ dùng vật để rồi giảng dạy Phật pháp, thực ăn tuy nghĩ nên biết nên làm nên có dùng hết. Tỳ Kheo như thế là biết thực bố thí.

Tỳ Kheo, thế nào là biết kính các bậc trưởng lão thâm niên uyên bác và cung kính cúng dường? Tỳ Kheo nên gần gũi các bậc Tôn đức rồi kính cúng dường, ra vào đón tiếp, gặp mặt kính chào, hỏi sức cung kính chớ có kiêu mạn. Tỳ Kheo như thế là biết kính trưởng lão.

Tỳ Kheo, nếu có thể thực hành mười một việc thì trong pháp này trưởng các căn bản luật nghi, cành lá sum sê nhiều hơn chỗ được che phủ, thanh tịnh vô cấu. Bởi vì đức Thế Tôn bèn nói kệ rằng:

Tỳ Kheo tinh tấn học
Thực thi biết tiết hạnh
Cung kính các trưởng lão
Là hạnh Phật ngợi khen
Như mười một pháp này
Tỳ Kheo học nơi đây
Ngày đêm như tâm ý
Sáu năm đức La Hán

Chỗ Tỳ Kheo nghe đức Phật nói xong, hoan hỷ tiếp nhận hành trì.

Viết dịch: Thích nữ Tịnh Quang (Theo Hán dịch: Tam Tạng Cưu Ma La Thập)